

1.	Nazwa kierunku	pedagogika
2.	Wydział	Wydział Nauk Społecznych
3.	Cykl rozpoczęcia	2024/2025 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6.	Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7.	Informacje podstawowe o module	
Nazwa modułu		Teoria wychowania
Kod modułu		B14
Liczba punktów ECTS		2
Język wykładowy		polski
Cel i opis treści kształcenia		<p>Cele przedmiotu teoria wychowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przybliżenie specyfiki takiej subdyscypliny pedagogicznej, jak teoria wychowania (znajomość jej przedstawicieli i ich dorobku, aparatury pojęciowej, statusu metodologicznego teorii wychowania i badań z tego zakresu); - poznanie podstawowych teorii pedagogicznych, koncepcji, nurtów/prądów i tendencji teoretycznych; - znajomość głównych kategorii aksjologicznych, klas wartości i ich roli w procesie wychowania; - rozumienie powiązań między teorią a praktyką pedagogiczną oraz znaczenia ich łączności w profesjonalnej działalności zawodowej nauczyciela, wychowawcy i pedagoga. - kształtowanie twórczego myślenia w obrębie typowej dla subdyscypliny problematyki. <p>Opis: w trakcie realizacji przedmiotu teoria wychowania podjęte zostaną następujące zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria wychowania jako subdyscyplina pedagogiki. Związki teorii z praktyką pedagogiczną. 2. Sens i wartość wychowania. Aksjologiczne i noetyczne podłoże wychowania. 3. Analiza merytoryczna ideału wychowania. 4. Teleologia wychowania jako dział filozofii wychowania. 5. Zasady, metody i formy wychowania – analiza porównawcza. 6. Autorytet nauczyciela – jego zdobywanie i skutki utraty. 7. Poszanowanie godności człowieka w procesie edukacji – „klucz” pedagogicznego autorytetu. 8. Pojęcie prawdy i prawdomówności jako podstawowych modalności aksjologicznych. 9. Kształtowanie refleksyjności młodzieży – cel i zadanie edukacyjne. 10. Podstawowe założenia oraz przedstawiciele pedagogiki personalistycznej. Główne idee pedagogiki filozoficznej i antropologicznej. 11. Wychowanie, wychowawca, wychowanek w ujęciu Janusza Korczaka. 12. Znaczenie wychowania do wolności na przykładzie szkoły Rudolfa Steinera i Alexandra S. Neilla. 13. Dialog międzykulturowy w ujęciu Rabindranatha Tagore. 14. Miłość osoby ludzkiej - Karola Wojtyły koncepcja wychowania personalistycznego. 15. Afirmacja życia - wartość etyczna i ideał wychowania. 16. Pokój – ideał i cel współczesnej edukacji międzykulturowej. 17. Koleżeństwo i przyjaźń jako znaczące dla dzieci i młodzieży kategorie pedagogiczne.
Lista modułów koniecznych do zaliczenia przed przystąpieniem do tego modułu (o ile to konieczne)		nie dotyczy

8. Zakładane efekty uczenia się modułu			
Kod	Opis	Efekty uczenia się kierunku	Stopień realizacji (skala 1-5)
K02	W zakresie kompetencji absolwent potrafi: Profesjonalnie rozwiązywać konflikty w klasie szkolnej i grupie wychowawczej. Budować pozytywną atmosferę w klasie szkolnej i grupie wychowawczej sprzyjającą uczeniu się.	KN3_K02	4
U01	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu, szkole lub innej placówce systemu edukacyjnego.	KN3_U01	4
U03	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: zaprojektować i przeprowadzić podstawowe zajęcia opiekuńczo-wychowawcze.	KN3_U03	4
U04	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: zaprojektować działania profilaktyczne w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty.	KN3_U04	4
W04	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: funkcje wychowania, proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; zagadnienie przymusu i swobody w wychowaniu, wychowanie jako wspomaganie rozwoju, wychowanie emancypacyjne, podmiotowość w wychowaniu; podstawowe środowiska wychowawcze; style wychowania i postawy wychowawcze; konteksty wychowania; źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.	KN3_W04	4
W07	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: zagadnienia związane ze szkołą jako instytucją wychowawczą: środowisko społeczne klasy i szkoły, autokratyzm i demokrację w szkole, ukryty program szkoły, postawy nauczycieli i uczniów, pracę z grupą rówieśniczą, tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole, metody wychowawcze i ich skuteczność, problematykę umiejętności i trudności wychowawczych, konfliktów w klasie i w rodzinie, błędów wychowawczych, granic i mierników oddziaływań wychowawczych, zasad współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym.	KN3_W07	4
W09	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: działania profilaktyczne w szkole: konstruowanie klasowych i szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych, promocję i ochronę zdrowia oraz dobrostanu psychospołecznego uczniów; diagnozę nauczycielską w kontekście działań profilaktycznych; zagadnienie pomocy pedagogicznej – formy i zasady udzielania wsparcia.	KN3_W09	4
W10	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: proces adaptacji dziecka w przedszkolu i ucznia w szkole – rolę przedszkola, szkoły i rodziny; zagadnienia dojrzałości szkolnej, przygotowania dziecka do nauki w szkole oraz realizacji obowiązku szkolnego.	KN3_W10	4

9. Metody prowadzenia zajęć		
Kod	Kategoria	Nazwa (opis)
a02	Zbiór metod asymilacji wiedzy / podających	Wykład monograficzny wyczerpujące omówienie jednego zagadnienia związanego zwykle z problematyką badawczą osoby prowadzącej zajęcia lub

		<i>gruntowne przedstawienie jednego, wybranego zagadnienia</i>
a05	Zbiór metod asymilacji wiedzy / podających	Objaśnienie/wyjaśnienie <i>eksplikacja polegająca na wyprowadzeniu uznanego z góry twierdzenia z innych, wcześniej już znanych, w określonej przez osobę prowadzącą zajęcia liczbie kroków</i>
b02	Zbiór metod problemowych	Wykład konwersatoryjny <i>przekaz treści uwzględniający interakcję ze słuchaczami wykładu; dyskusja związana z wykładem stanowi jeden z jego elementów bądź jest jego kontynuacją</i>
b03	Zbiór metod problemowych	Metody aktywizujące: gry dydaktyczne <i>treści nauczania ujęte w formułę gry zachowującej reguły, zasady i przepisy; prowadzone w celowo zorganizowanej sytuacji, opartej na opisie faktów i procesów, uczący się konkurują ze sobą w ramach określonych przez NA zasad; gry symulacyjne – uwzględniają pozorowanie sytuacji rzeczywistych; gry decyzyjne – oparte są na procesie podejmowania decyzji z poznaniem ich konsekwencji (np. drzewo decyzyjne), gry psychologiczne – wzmagają udział emocjonalno-wolicjonalnego komponentu postawy</i>
b04	Zbiór metod problemowych	Metody aktywizujące: dyskusja/debata <i>wymiana poglądów z użyciem merytorycznych argumentów, w wyniku której dochodzi do ścierania się różnych poglądów, wypracowania kompromisów i określania wspólnych stanowisk; dyskusja prowadzona jest w oparciu o reguły wcześniej ustalone z grupą: w tym dotyczące czasu, sposobu i kolejności prezentacji stanowisk oraz zasad kulturalnej dyskusji; dyskusja służy poszukiwaniu najlepszych rozwiązań, prezentowaniu różnych punktów widzenia, nie jest rywalizacją; odmiany d.: burza mózgów, debata oksfordzka, dyskusja panelowa, drzewo decyzyjne, dyskusja konferencyjna; debata to uporządkowany spór pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami jakiegoś poglądu, toczona zwykle przez specjalistów z dziedziny lub wybranych uprzednio przedstawicieli grupy zajmującej się wspólnym problemem</i>
b06	Zbiór metod problemowych	Metody aktywizujące: inscenizacja/drama <i>uczenie się przez doświadczenie; rozwiązywanie problemu poprzez działanie w roli; inaczej: metoda ról; odgrywający role interpretują je w indywidualny sposób; aktywizacja zmysłów, wyobraźni, mowy, pobudzenie gestu i ruchu itd., służą utożsamianiu się z odgrywaną rolą; celem dramy jest zapośredniczone poprzez rolę przeżywanie określonych sytuacji, problemów, wydarzeń; inscenizacja to metoda ról wzbogacona rekwizytami i scenografią ilustrującą temat</i>
b07	Zbiór metod problemowych	Metody aktywizujące: studium przypadku <i>case studies – wszechstronny opis zjawiska dotyczącego wybranej dyscypliny; odzwierciedlenie rzeczywistości, zaprezentowanie specyfiki zjawiska ze wszystkimi ważnymi jego aspektami do omówienia w ramach zajęć (co? gdzie? jak?); stosowane jako odtworzenie, przedstawienie, omówienie, diagnoza czynników, które kształtują zjawisko lub występują w interakcji z nim; pogłębiona jakościowa analiza i ocena wybranego zjawiska</i>
b10	Zbiór metod problemowych	Analiza SWOT <i>metoda analizy zjawiska/działania/pracy instytucji służąca porządkowaniu informacji i rozwiązywaniu zagadnień problemowych; stosowana w obszarach planowania strategicznego, w realizacji projektu lub rozwiązania problemu biznesowego/organizacyjnego; uniwersalne narzędzie wstępnego etapu analizy strategicznej polegające na sortowaniu informacji o problemie w obrębie czterech kategorii: słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń; analiza SWOT umożliwia określenie szans na powodzenie przedsięwzięcia i jego mocne strony oraz umożliwia eliminowanie lub ograniczanie słabych stron i zagrożeń realizacji projektu na etapie wczesnej diagnozy</i>
c01	Zbiór metod eksponujących	Ekspozycja <i>przygotowanie i wystawienie obiektu na pokaz publiczny w celu wywołania określonej reakcji; wytworzenie tematycznego zbioru okazów/obiektów/dzieł służący ilustracji konkretnego zagadnienia</i>
c02	Zbiór metod eksponujących	Projekcja <i>odtworzenie materiału filmowego (video/film) w całości lub we fragmentach jako element ilustracji treści wykładanych w ramach zajęć, przedmiot analizy i oceny dzieła lub ćwiczeniowa metoda percepcji obrazu; film/video to dzieło/utwór artystyczny, ilustracja (w tym techniczna) treści/zjawiska/obiekty, prywatny zapis działania, obraz medialny, itp.</i>
c03	Zbiór metod eksponujących	Odtworzenie audio/słuchowisko

		przygotowanie i odtworzenie materiału dźwiękowego (zapis audio) w całości lub we fragmentach, jako element ilustracji treści wykładanych w ramach zajęć, lub przedmiot analizy i oceny dzieła, lub metoda percepcji dźwięków, w tym utworu muzycznego, słuchowiska artystycznego, odczytanego tekstu artystycznego, naukowego lub medialnego; analiza materiału dźwiękowego zarejestrowanego na nośniku w celu analizy zjawiska związanego z dźwiękiem
c05	Zbiór metod eksponujących	Plakat/poster własna – osoby prowadzącej zajęcia lub studenta - graficzna wizja zaprezentowania problemu i możliwości jego rozwiązania w formie planszy; forma jednoczęściowa lub zbiór kilku elementów ujętych w spójną formę graficzną
c06	Zbiór metod eksponujących	Pokaz/demonstracja wzorcowe zaprezentowanie sposobu wykonania określonych czynności z omówieniem; celem jest wyzwolenie czynności naśladowczych indywidualnie lub w grupie uczestników obserwujących działanie osoby prowadzącej zajęcia aż do ukształtowania właściwego nawyku poprzez odbywanie regularnych ćwiczeń; metoda pokazu łączona jest z praktycznym ćwiczeniem czynności/zachowań
c07	Zbiór metod eksponujących	Prezentacja mechaniczne przedstawienie syntetycznego obrazu treści w formie grafiki prezentacyjnej, np. szeregu slajdów lub innych form multimedialnych zwykle z omówieniem/innym komentarzem; typowe składniki prezentacji - tekst ujęty w punkty, wykresy, grafika (obrazy) i animacje; ew. efekty dźwiękowe lub muzyka; ilustracja multimedialna treści zajęć prezentowana w formie rzutowanego obrazu
c09	Zbiór metod eksponujących	Metody waloryzacyjne - ekspresyjne metody docierania do wiedzy o wartościach i ich przeżywanie w aktywnościach o emocjonalnym charakterze; stwarzanie sytuacji umożliwiających wytwarzanie lub odtwarzanie wartości, jako sposób wyrażania siebie, a zarazem przeżywanie wartości (indywidualnie lub w grupie); działania, najczęściej twórcze, uwzględniające wyrazisty i sugestywny sposób wyrażania emocji
f01	Metody samodzielnego uczenia się	Autoedukacja metoda samodzielnego zdobywania, pogłębiania lub poszerzania wiedzy, umiejętności i komp. społ.; metoda komplementarna do procesu kształcenia realizowanego w ramach zajęć; przejmowanie zadania rozwijania i kształtowania kwalifikacji we własnym zakresie; samokształcenie

10. Formy prowadzonych zajęć

Kod	Nazwa	Liczba godzin	Sposób weryfikacji efektów uczenia się	Efekty uczenia się modułu	Metody prowadzenia zajęć
01	wykład	15	egzamin	W04, W07, W09, W10	a02, a05, b02, b04, c02, c03, c06, c07, c09, f01
02	ćwiczenia	15	zaliczenie	K02, U01, U03, U04, W10	b03, b04, b06, b07, b10, c01, c02, c05, c06, c07, c09, f01

11. Praca studenta poza udziałem w zajęciach obejmuje w szczególności:

Kod	Kategoria	Nazwa (opis)	Czy częściowo zalicza się do BUNA-y?
a01	Przygotowanie do zajęć	Kwerenda materiałów i przegląd działań niezbędnych do uczestnictwa w zajęciach przegląd literatury, dokumentacji, narzędzi i materiałów oraz specyfiki i zakresu działań wskazanych w sylabusie jako wymagane do pełnego uczestnictwa w zajęciach	Nie
a02	Przygotowanie do zajęć	Czytanie literatury / analiza materiałów źródłowych czytanie literatury wskazanej w sylabusie; przegląd, porządkowanie, analiza i wybór materiałów źródłowych do wykorzystania w ramach zajęć	Nie

c01	Przygotowanie do weryfikacji efektów uczenia się	Ustalanie etapów realizacji zadań przyczyniających się do weryfikacji efektów uczenia się <i>przygotowanie strategii realizacji zadania uwzględniającej podział treści, czynności i ich zakres, czas realizacji oraz/lub sposób pozyskania niezbędnych do jego wykonania materiałów i narzędzi, itp.</i>	Tak
c02	Przygotowanie do weryfikacji efektów uczenia się	Studiowanie wykorzystanej literatury oraz wytworzonych w ramach zajęć materiałów <i>wgłębianie się, dociekanie, rozważanie, przyswajanie, interpretacja lub porządkowanie wiedzy pochodzącej z literatury, dokumentacji, instrukcji, scenariuszy, itd., wykorzystanych na zajęciach oraz z notatek lub innych materiałów/wytworów sporządzonych w ich trakcie</i>	Nie
e01	Aktywności komplementarne do zajęć	Podjęcie z własnej inicjatywy i indywidualnie aktywności służących poszerzeniu zakresu lub głębi treści nauczania, w tym poza murami Uniwersytetu <i>zbiór aktywności podejmowanych samodzielnie i z własnej inicjatywy studenta, mających na celu pogłębienie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności, ich powtórzenie, utrwalenie lub weryfikację, w tym uwzględniające aktywności realizowane w innych przestrzeniach, np. w instytucji upowszechniania kultury, w instytucji oświatowej, laboratorium, w plenerze, itd.; w tym autoedukacja</i>	Nie

Informacje dotyczące szczegółów realizacji modułu w danym roku akademickim znajdują się w sylabusie dostępnym w systemie USOS: <https://usosweb.us.edu.pl>.